

Wensen, Kunnen, Doen

Wat wil de burger, wat kan de provincie, wat doet de VVD.

Op 7 maart 2007 zijn de verkiezingen voor Provinciale Staten. In de aanloop daarvan moet ook de provinciale VVD een verkiezingsprogramma opstellen. Los van de regionale thematiek heeft het bestuur van de VVD-Bestuurdersvereniging gekozen voor het opstellen van een pamflet waarin een aantal leidende centrale thema's worden aangegeven. Deze kunnen als basis dienen voor de verdere afzonderlijke provinciale invulling van teksten.

Bewust is dit maal niet gekozen voor een artikelsgewijze (en amendeerbare) opzet of zoals voor de Statenverkiezingen van 2003 voor een essay. Het is bedoeld als leidraad voor verdere provinciale invulling. De 12 provincies weten zelf het best wat er in hun gebied gebeurd en nodig is. U weet zelf het beste welke spanningen, emoties en zaken in uw provincies leven.

Wel wil het Bestuur van de VVD-bestuurdersvereniging een hartekreet kwijt. Bedenk voor wie u het programma schrijft. Het provinciale bestuur staat iets verder verwijderd in de aandacht van de burger dan het landelijke of lokale bestuur. Veel belang wordt daarom gehecht aan de vormgeving van het provinciale programma. Kies een vormgeving die de kiezer aanspreekt. Concreet, begrijpelijk, met herkenbare vraagstukken en oplossingen. Een praktisch programma dat brede groepen aan kan spreken.

Het bestuur van de VVD-Bestuurdersvereniging heeft niet gekozen voor uitvoerige beschrijvingen van de gekozen thema's. Op grond van een eigen inventarisatie en de som van de door Statenleden en gedeputeerden aangeleverde onderwerpen worden een aantal thema's beschreven.

Minder taken, beter doen.

De provincie heeft een aantal wettelijke taken. Daarnaast houdt de provinciale bestuurslaag zich met tal van andere zaken bezig. In toenemende mate, dit verschilt overigens wel per provincie, bemoeit de provincie zich met allerlei thema's zonder dat de aanleiding daarvoor duidelijk is. Daarbij speelt profilering van deze bestuurslaag ongetwijfeld vaak ook een rol. Provinciaal armoedebeleid, sociaal beleid, welzijnsbeleid, integratiebeleid, veiligheidsbeleid en dergelijke zijn inmiddels aan de orde van de dag. In onze optiek werkt dit enkel bestuurlijke drukte in de hand en zorgt dit niet zelden voor extra bureaucratie en werkdruk bij gemeenten. Volgens de VVD zou daar een einde aan moeten komen en moet de provincie zich beperken tot de wettelijke taken of de taken waar zij een exclusieve en onderscheidende rol heeft. De bovenaangehaalde voorbeelden zijn juist voorbeelden van activiteiten die geen provinciale taken zijn. Liever minder taken goed doen, dan een onstuitbare honger naar meer taken om de taken.

Middenbestuur

In de discussie over de toekomstige rol van het middenbestuur moet ruimte voor differentiatie en maatwerk zijn. Veel provincies werken al onderling samen, bijvoorbeeld in het Noorden van het land. De randstad heeft daarbij haar eigen karakteristieke problemen die niet leidend kunnen zijn voor de discussie over de bestuurlijke inrichting van heel Nederland. De randstedelijke provincies dienen hun bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen.

Regionale economie

Ondanks de vele internationale invloeden op de regionale economie, geloven wij sterk in de maakbaarheid van de economie op regionaal en/of provinciaal niveau. Overheden zijn immers bepalend als het gaat om de randvoorwaarden van een goed functionerende economie: voldoende vestigingsruimte (zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht), een goede bereikbaarheid, een aantrekkelijke woonomgeving en een goed voorzieningenniveau, een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt, het stimuleren van creativiteit en innovatiekracht en last but not least een aanvaardbare regel- en lastendruk. In die zin is er ook sprake van een wederzijdse afhankelijkheid. Waar ondernemers op bovengenoemde terreinen afhankelijk zijn van de welwillendheid, investeringsbereidheid en daadkracht van overheden, zijn overheden voor het welslagen van veel van hun beleidsvoornemens afhankelijk van een goed functionerende economie

De provincie heeft hierin, gezien haar plaats binnen het Huis van Thorbecke, een bijzondere rol. Haar kaderscheppende rol in het ruimtelijk beleid en haar regiefunctie ten opzichte van regionale en lokale ontwikkelingen maakt de provincie de aangewezen gesprekspartner, niet in de laatste plaats vanwege de democratische legitimatie van besluitvorming.

Financiën en infrastructuur

De rol van de provincie moet ook in het kader van de economie liggen in het stimuleren van wegen, beter onderhoud van zowel provinciale auto- en waterwegen. Provincies moeten het voortouw nemen bij de voorfinanciering van rijksprojecten. Provincies zouden ook terughoudend moeten zijn bij het oppakken van nieuwe taken. Niet teveel geld besteden voor alleen maar leuke dingen en steun aan allerlei voorzieningen als electoraal stroigoed. De opcenten op de wegenbelasting moeten daarom ook niet worden verhoogd en de extra inkomsten uit energiebedrijven moeten teruggeïnvesteed worden in de economie

Jeugdzorg

De Wet op de Jeugdzorg (1-1-2005) heeft vergaande gevolgen voor de inrichting van het stelsel van jeugdzorg.

De rol van de provincie is nu die van (mede) regisseur, financier en aanjager van vernieuwingen. In de ogen van de VVD is dit geen vanzelfsprekende rol.

Het provinciale beleid moet, conform de Wet, gericht zijn op het ontwikkelen van samenhang tussen preventief jeugdbeleid en de jeugdzorg. Het beleid moet gericht zijn op het versterken van de inhoudelijke samenwerking tussen provincie, gemeente, Bureau Jeugdzorg en jeugdzorginstellingen.

Het provinciale doel is te komen tot een sluitende keten van jeugdbeleid tot jeugdzorg en moet gericht zijn op het versterken van de maatschappelijke deelname en positie van jongeren. Er loopt een discussie over het weghalen van

Jeugdzorg bij de provincie. Sluit aan bij onze gedachte van minder taken beter doen. Hier is wel wat voor te zeggen maar één jaar na invoering van de nieuwe Wet op de Jeugdzorg moet dat dan wel zorgvuldig gebeuren.

Senioren

De rol van de provincie op het gebied van zorg is het ondersteunen van gemeenten bij het versterken van de positie van de zorgvragers, door:

- het faciliteren van gemeenten bij het totstandkomen van de keten wonen, zorg en welzijn
- zorgen voor samenhang tussen mantelzorg, vrijwilligersbeleid en zorgvragersbeleid
- stimuleren van samenwerking tussen betrokken partijen zoals gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders
- het vergroten van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van ouderen.

Bestuurskracht en andere/betere overheid

De provincie zou een rol kunnen en moeten spelen bij de kwaliteit van de lokale overheden. Rapporten laten zien dat er grote verschillen zitten tussen efficiëntie en effectiviteit van lokale overheden. Dit hangt deels samen met de schaal maar ook met interne organisatie en de slagkracht. De provincie zou een rol kunnen spelen bij de vermindering van bureaucratie bij gemeenten en versnellen van procedures en besluitvorming. In de eerste plaats natuurlijk door zelf regelgeving te verminderen en bureaucratie te schrappen. Daarnaast kan zij door bijvoorbeeld een bestuurskrachtmonitor of misschien zelfs een 'slagkrachtmonitor' (minder bestuurlijk maar meer operationeel gericht) gemeenten ondersteunen en dwingen optimaal te presteren. Op de achtergrond kan zij natuurlijk samenwerking tussen gemeenten bevorderen of dreigen met het herindelingsinstrument. De provincies kunnen hun rol hierin actiever oppakken.

Europa

Europa en Europese zaken zijn niet een primaat voor uitsluitend de Tweede Kamer. Provincies kunnen op vele gebieden rechtstreeks zaken doen met de Europese Commissie en/of het Europese Parlement. De VVD vindt dat hiervoor extra aandacht wordt gevraagd binnen de provinciale politiek. Dit kan door Europa en Europese zaken vast op de agenda van de commissies te plaatsen dan wel door de oprichting van een separate Commissie Europese Aangelegenheden. Subsidiestromen en veranderende wetgeving komen zo veel dichterbij het bereik van de Provinciale Staten.

Grootstedelijke problematiek

Grotere provinciale steden, die buiten de Grote Dertig in Nederland vallen kennen wel de grootstedelijke problematiek, maar krijgen daarvoor geen extra financiële ondersteuning voor vanuit het Rijk. De VVD vindt dat naast de zeer belangrijke aandacht die wordt gegeven aan de problemen op het platte land, er in iedere provincie een programma moet worden opgezet, waarbij financiële middelen worden vrijgemaakt (wel al dan niet in combinatie met ESF gelden), zodat een tiental grote steden per provincie (buiten de Grote Dertig) extra kunnen werken aan hun economische, sociale en ruimtelijke ontwikkeling. Om

het programma voldoende impact te geven is een 4% van de jaarlijkse provinciale begroting effectief.

Waterbeleid

De provincie is de motor, de regisseur en toezichthouder achter een aantal ontwikkelingen op het gebied van waterkwaliteit en waterkwantiteit, waarbij het van cruciaal belang is dat er een goede samenwerking is met de waterschappen. Het waterbeheer is in uitvoering van de waterschappen. De provincie blijft hier op afstand als toezichthouder. Het is met name de taak van de provincie om de samenwerking tussen waterschappen en andere organisaties te bevorderen en ruimtelijke plannen in te passen in een goed waterbeheer.

Ook op het gebied van grondwaterbeheer dient de provincie de samenwerking tussen overheden te bevorderen. Daarbij is het gewenst dat een deel van de uitvoerende provinciale taak op het gebied van grondwaterbeheer wordt overgedragen aan de waterschappen.

De provincie stelt de kaders; de uitvoering ligt bij de waterschappen op het terrein van:

- Veiligheid
- Ambities kader Richtlijn Water in relatie tot de maatschappelijke kosten baten analyse (MBKA)
- Voortgang nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)
- Financiën
- Optimale samenwerking in de waterketen

HZ/augustus 2007

Input Ir Lely Kring voor de Leidraad Provinciale Statenverkiezingen

Het bestuur van de Ir Lely Kring wil met onderstaande items een bijdrage leveren aan de op te stellen leidraad voor de provinciale statenverkiezingen 2007. De bijdrage beperkt zich tot vijf hoofditems. Bij ieder item is een stukje tekst gevoegd dat kan worden benut als achtergrondinformatie of kan worden overgenomen in de leidraad.

Het is de bedoeling dat deze tekst geschreven wordt in de stijl van de Leidraad en dat hiermee het standpunt van de VVD over water wordt opgenomen in de diverse PS-verkiezingsprogramma's

De provincie stelt de kaders; de uitvoering ligt bij de waterschappen

De provincie is de motor, de regisseur en toezichthouder achter een aantal ontwikkelingen op het gebied van waterkwaliteit en waterkwantiteit, waarbij het van cruciaal belang is dat er een goede samenwerking is met de waterschappen. Het waterbeheer is in uitvoering van de waterschappen. De provincie blijft hier op afstand als toezichthouder. Het is met name de taak van de provincie om de samenwerking tussen waterschappen en andere organisaties te bevorderen en ruimtelijke plannen in te passen in een goed waterbeheer.

Ook op het gebied van grondwaterbeheer dient de provincie de samenwerking tussen overheden te bevorderen. Daarbij is het gewenst dat een deel van de uitvoerende provinciale taak op het gebied van grondwaterbeheer wordt overgedragen aan de waterschappen.

1. Veiligheid

Langs rivieren en de kust zorgt het waterschap voor een sterke en veilige (primaire) waterkering, maar ook bij regionale (secundaire) kering vervult de provincie een cruciale rol. Veiligheid ten aanzien van buitenwater mag voor burgers nooit een punt van discussie vormen. De provincie dient dan ook samen met de waterschappen te bewerkstelligen dat noodzakelijke dijkversterkingen zo spoedig mogelijk door het Rijk worden betaald, zoals dit in de Wet op de Waterkering is geregeld. Bij waterkering is een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) van wezenlijk belang. Naast "ruimte voor de rivier"- maatregelen moet het mogelijk zijn om te kunnen kiezen voor het alternatief van plaatselijke dijkversterkingmaatregelen wanneer deze voldoende duurzaam zijn en – ook op termijn – een gunstiger MKBA-resultaat behalen.

2. Ambities Kader Richtlijn Water in relatie tot de maatschappelijke kosten baten analyse (MBKA)

Er ligt een nieuwe taak voor de provincie om samen met de waterschappen te werken aan de verbetering van de waterkwaliteit. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt nieuwe eisen aan schoon en gezond water. Provincies, waterschappen en gemeenten moeten nauw samenwerken om de aangescherpte eisen voor 2015 te halen. De provincie zal moeten stimuleren dat waterschappen en gemeenten de knelpunten, doelstellingen en maatregelen in beeld brengen. Uitgangspunt

daarbij dient te zijn een betaalbaar en realistisch ambitieniveau, inzetten op maatregelen met het hoogste rendement, de ergste knelpunten oplossen en veiligheid voorop stellen. De Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) in het proces naar de stroomgebiedplannen is bij uitstek een zaak van de algemene democratie, i.c. provinciale staten.

3.

4. Voortgang Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

In het NBW is vastgelegd wat het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen moeten doen om het watersysteem aan te passen aan de veranderende eisen. Een belangrijke maatregel is de aanleg van meer open water in woongebieden en op bedrijventerreinen voor het bergen van extra water. De waterparagraaf in de ruimtelijke plannen moet goed afgestemd worden met het waterschap om te kunnen toezien op voldoende duurzaam waterbeheer. Een duurzaam waterbeheer betekent dat zo min mogelijk kunstmatige ingrepen plaatsvinden (zoals het wegpompen van water). De waterschappen hanteren de trits: (eerst) Vasthouden-(dan) Bergen-(als laatste) Afvoeren. Dat betekent dat relatief weinig maatschappelijke kosten in het waterbeheer behoeven te worden gemaakt.

De provincie zal zich hard moeten maken om tijdig tot uitvoering te kunnen komen. Ook hier geldt 2015 als datum: in 2015 moet het watersysteem op orde zijn.

5. Financiën

De bestaande taken in het waterbeheer moeten efficiënter en goedkoper kunnen worden uitgevoerd. Uit onderzoek blijkt dat vooral een betere samenwerking kan leiden tot een fikse kostenbesparing. De provincie moet meewerken aan het creëren van win-win situaties, waarmee waterberging voor gemeenten, projecten voor boeren, recreatie en natuur, in één project gebundeld, hun voordeel kunnen doen. De provincie moet er op toezien dat waterschappen kostenefficiënt hun taak verrichten.

Dat biedt financiële ruimte voor de extra maatregelen die tot 2015 nodig zijn. De stijging van de kosten voor waterbeheer moet beperkt blijven. Waar sprake is van Europese programma's voor het hele stroomgebied van Rijn, Maas, Schelde of Eems dient ook Europees geld beschikbaar te zijn.

De rol van de provincie daarbij is het "loskloppen" van financiële middelen bij het Rijk en bij Europa.

6. Optimaliseren samenwerking in de waterketen

M.b.t. de samenwerking in de waterketen heeft de provincie een stimulerende rol.

De 'waterketen' bestaat uit verschillende organisaties die allemaal een rol spelen op het gebied van drinkwaterwinning, distributie, riolering en waterzuivering. Dit kan zich uitstrekken tot samenwerking waarbij drinkwaterlevering, riolering en zuivering zijn samengevoegd. Primair gericht op samenwerking op het gebied van riolering (gemeenten) en zuivering (waterschappen) Maar een eerste stap kan ook gezet worden

door afvalwaterakkoorden te sluiten of de storingsdienst of factureringssysteem te koppelen.

De provincie dient de partijen bijeen te brengen om aan de hand van 'best practices' de samenwerking op gang te brengen. Dit kan leiden tot een kostenbesparing van 5 tot 10%.

Betere afstemming tussen waterschappen en gemeenten en zo mogelijk ook drinkwaterbedrijven zal leiden tot kostenbesparing (en dus voordeel voor de burger) en milieuwinst.